

Sociálně vyloučené lokality Karlovarského kraje

Mgr. Kamila Lišková

**Analýza sociálně
vyloučených romských lokalit
a komunit a absorpční
kapacity subjektů
působících v této oblasti**

neboli „Gabalova analýza“

Důvod vzniku GA

- nekonceptčnost využívání finančních prostředků z Evropského sociálního fondu v období 2004 - 2006
- v sociálně vyloučených lokalitách se neosvědčil **tzv. integrovaný přístup** k problémům romských lokalit tj. – obyvatelé romských lokalit byli vnímáni jako jedna ze znevýhodněných skupin či skupin ohrožených sociální exkluzí
- realizace analýzy 1. 11. 2005 – 15. 8. 2006

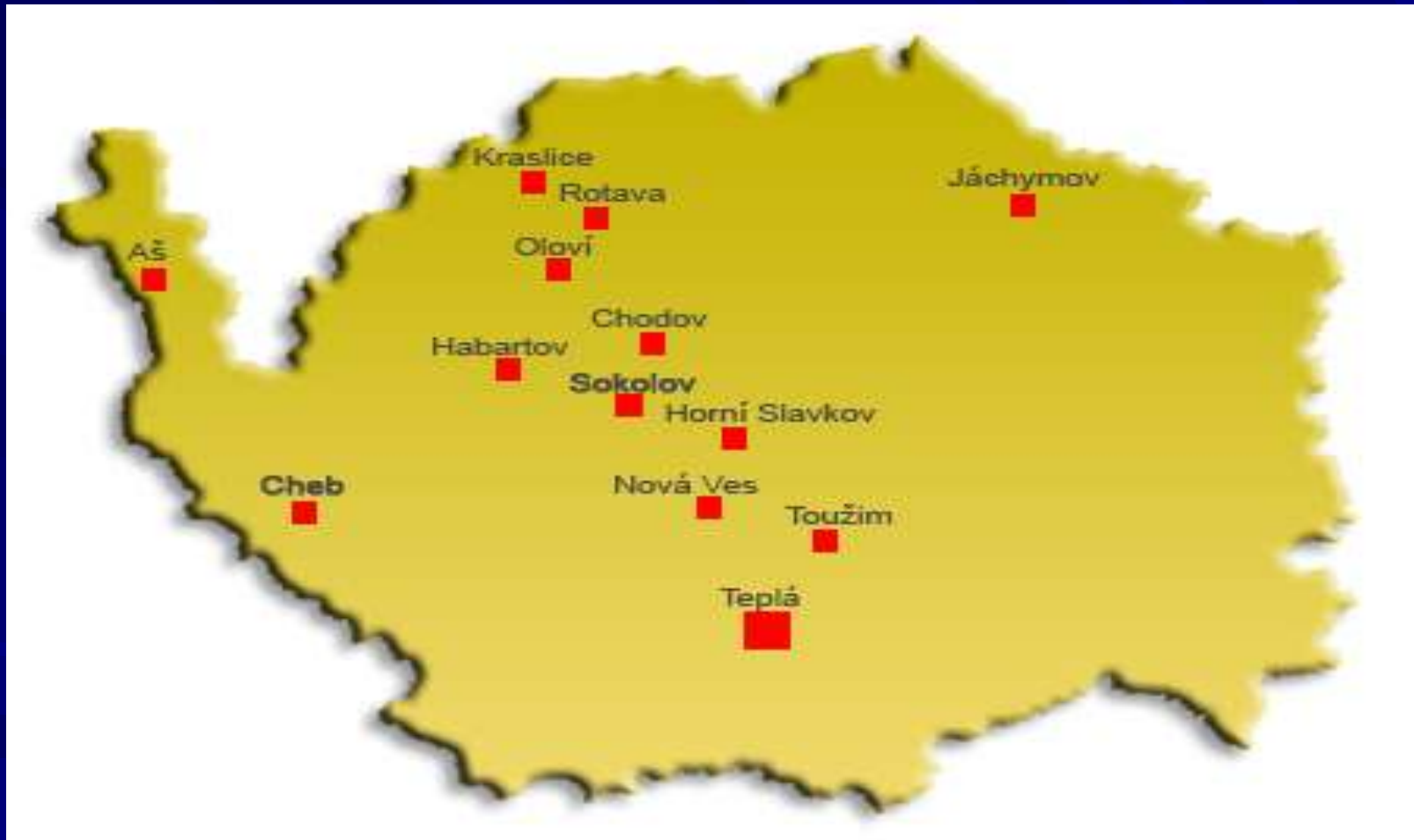
Cíle Gabalovy analýzy

- získání základních informací o situaci sociálně vyloučených romských lokalit a komunit pro správné nastavení systému čerpání finančních prostředků v programovém období 2007 – 13
- zjištění možnosti a míry absorpční kapacity subjektů působících a poskytujících služby v této oblasti

Specifické cíle GA

- identifikace a vysvětlení základních pojmů k provedení analýzy
- sumarizace základních dokumentů a materiálů vztahujících se k dané problematice
- **zmapování** sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených romských **lokalit a komunit**
- **zmapování** relevantních **subjektů** působících v této oblasti
- **vytvoření přehledu lokalit, ve kterých je možná a potřebná pomoc z ESF a přehledu subjektů**, které by mohly být potenciálními žadateli v dalším programovacím období, příp. které již žádaly o prostředky z ESF

Mapa zkoumaných sociálně vyloučených lokalit

Dimenze sociálního vyloučení

Oblasti vytvářející dle GA sociální vyloučení:

- ztížený přístup ke kvalitnímu bydlení
- ztížený přístup na trh práce
- ztížený přístup ke vzdělání

Ztížený přístup ke kvalitnímu bydlení

- některé z dnešních sociálně vyloučených romských lokalit vznikly v místech, kde žilo větší množství Romů již před rokem 1989.
- **naprostá většina lokalit však vznikla až v průběhu 90. let 20. století** v důsledku postkomunistické transformace bytového fondu
- před rokem 1989 bydlela většina Romů ve **státních nebo podnikových bytech** a spíše výjimečně v družstevních bytech či domech v osobním vlastnictví

Vznik sociálně vyloučených lokalit

- po roce 1989 dochází ke koncentraci sociálně vyloučených na určitých místech
- vznikají **sociálně vyloučené lokality**

Důvody vzniku těchto lokalit:

- prodej obecních bytů, nedostatek ubytoven, pronájem bytů jako podnikání, sestěhování neplatičů a problémových nájemníků do holobytů

Nízká kvalita bydlení

- méně kvalitními domy s malometrážními byty nižších kategorií
- nedostatečně vybavené byty
- pronájem za vysoké ceny
- špatné hygienické podmínky
- překročení kapacity bytu
- špatný technický stav
- ubytovací řády v ubytovnách a holobytech
- nízká dopravní dostupnost
- nedostatek základních služeb
- **malá šance odstěhovat se mimo lokalitu**

Nástroje sociální integrace v oblasti bydlení

Neplacení nájemného - splátkové kalendáře, nájemní smlouvy na dobu určitou, institut zvláštního příjemce, terénní sociální práce, instalace měřičů spotřeby energií ke každé bytové jednotce, odpuštění penále z prodlení

Nástroje zvyšování kvality bydlení – rekonstrukce (iniciované obcí), převedení nemovitosti do osobního bydlení (podpořit sociální službou, smluvně ošetřit), zřídit domovníka, rozestěhování sociálně slabých

Nástroje zvyšující šance na zlepšení bytové situace

- Výstavba, rekonstrukce sociálního bydlení, víceúrovňový systém soc. bydlení, bydlení s kontraktem, nediskriminační systém přidělování bytů, vytipování rodin pro přestěhování do kvalitnějšího bydlení, prodej nemovitosti podnikateli – negativní nástroj

Ztížený přístup na trh práce

- nízká vzdělanost
- nízké sociální kompetence
- špatný zdravotní stav
- syndrom dlouhodobé nezaměstnanosti
- solidární sítě
- vysoké zadlužení
- práce na černo
- nízká prostorová mobilita
- diskriminace ze strany zaměstnavatelů

Nástroje sociální integrace na trh práce

Aktivní politika zaměstnanosti:

- veřejná služba
- veřejně prospěšné práce
- rekvalifikace
- společensky účelná pracovní místa
- nová pracovní místa financovaná ESF

Zkušenost s Agenturou pro sociální začleňování - Jáchymov

- Agentura v Jáchymově působí od roku 2010
- **Lokální partnerství** – skupiny pro oblasti: nezaměstnanost a trh práce, vzdělávání, prevence sociálně patologických jevů, bydlení, tvorba projektů
- **Analýza Navreme** – cíl: zmapovat výchozí situaci obyvatel žijících v sociálně vyloučené romské lokalitě v Jáchymově
- **Výstup** – konkrétní projekty pro obyvatele Jáchymova